

خلاصه گزارش بیست و یکمین جلسه شورای آینده‌نگاری و نظریه‌پردازی سلامت فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

پنج‌شنبه ۱۳۹۱/۱۰/۲۸

الف) مقدمه:

فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران در راستای اهداف و مأموریت‌های خود تلاش می‌کند تا با استقرار در جایگاه مناسب و ایفای نقش واقعی خود در دیده‌بانی و مرجعیت علمی، نظریه‌پردازی و تصمیم‌سازی و ارائه مشاوره‌های کلان و زیربنایی در علم و فن‌آوری سلامت به تحقق اهداف متعالی نظام مقدس جمهوری اسلامی و دستیابی آحاد مردم به حداکثر سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی کمک کند.

بررسی، تحلیل و ارائه پیشنهادها کلی و راهبردی جریانهای ارزشی، فرهنگی و اجتماعی تأثیرگذار بر سلامت از وظایف اصلی شورای آینده‌نگاری و نظریه‌پردازی سلامت فرهنگستان می‌باشد و با تحلیل چالش‌ها و نقد سیاست‌ها و برنامه‌های حوزه سلامت با مشارکت بخش‌ها و نهادهای موظف، توصیه‌های کاربردی، مراقبتی و خدماتی، برای عادلانه ساختن برخورداری از مراقبت‌های سلامت آحاد مردم را ارائه می‌نماید.

پس از انتصاب جناب آقای دکتر طریقت منفرد در سمت سرپرست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بنا به پیشنهاد اعضای محترم شورا، توسط ریاست محترم فرهنگستان و رئیس شورا از آن جناب و معاونین ایشان دعوت بعمل آمد و با حضور ایشان جلسه بیست و یکم شورا با دستور کار، تقویت هماهنگی و همدلی، تعامل و همکاریهای بین دو بخش تشکیل گردید.

ب) موضوع:

موضوع کلی، راهکارهای تقویت هماهنگی، تعامل و همکاریهای بین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران.

ج) محورهای اصلی بحث:

۱. موفقیت، جایگاه، ظرفیت و توانمندیهای موجود برای همکاری‌های بین دو بخش.
۲. فرصت‌ها و تهدیدهای موجود در تقویت همفکری، تعامل و همکاری‌های دو بخش.

۳. راهبردهای مناسب تقویت تعامل و همکاری‌های بین دو بخش در جهت پیشبرد سلامت کشور.

۴. موضوعات کلی پیشنهادی در شرایط حاضر و روند پیشبرد کارها.

نظرات و پیشنهادهای کلی:

۱. همفکری و همکاری‌های بین فرهنگستان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بسیار با اهمیت است و باید از ظرفیت و توانمندیهای هر دو بخش به نحو مطلوب استفاده کرد.
۲. فرهنگستان برای سلامت کشور یک ظرفیت و فرصت به حساب می‌آید و چون گذشته در راستای دستیابی به اهداف سلامت از هرگونه همکاری با وزارت بهداشت استقبال می‌کند.
۳. در بحث سلامت کشور، مسایلی وجود دارد که در گروه‌های علمی فرهنگستان ایجاد نگرانی می‌کند از جمله:
  - پذیرش تعداد زیاد دستیار
  - افزایش بدون ضابطه دانشکده‌های پزشکی در نقاط مختلف کشور توسط دانشگاه آزاد
  - بحث جدایی آموزش پزشکی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
  - واگذاری خدمات به ویژه آموزش به بخش خصوصی
۴. مدیریت ارشد جدید وزارت بهداشت، سیاست‌ها، راهبردها و اهداف کلی و برنامه‌های زیر را مورد تأکید قرار می‌دهد:
  - بر عملی شدن و اجرای قوانین و توجه به اولویت‌ها در بکارگیری امکانات تأکید می‌شود.
  - برای بهره‌گیری بهینه، اولویت‌بندی امکانات از مقاصد اصلی خواهد بود.
  - مراقبت‌های اولیه و پیشگیری و طب عمومی با اولویت بر درمان سر لوحه کار قرار می‌گیرد.
  - برنامه تربیت و جذب پزشکان تقویت می‌شود.
  - بدنه طب عمومی با چالش‌هایی روبروست و تخصص‌گرایی این مقوله را تهدید می‌کند. برای تحقق خواسته قانون، احیا این بدنه سر لوحه کار قرار گرفته است.
  - برای طی مسیر و ارتقاء کیفی هنوز مبنای حرکت، مطلوب نیست و شاخص‌های درستی برای رصد کردن در اختیار نداریم. تعریف شاخص‌ها و تدوین راهنماها بسیار مهم هستند.
  - دلیل تصریح قانون مبنی بر تعیین قیمت تمام شده و ارزش واقعی خدمات، با در نظر گرفتن محدودیت منابع، باید اولویت خدمات بر اساس قیمت و ارزش واقعی تمام شده تعیین شود.
  - به دلایل مختلف مراکز بهداشتی درمانی به عنوان سرمایه ملی در اختیار، بهره‌وری لازم را ندارند. برای سازماندهی تولید خدمات، رعایت شأن نیروی انسانی شاغل بخش سلامت به ویژه توسط خود آنها و

- تفویض اختیار و نظارت تعریف شده باید فراهم شود. وزارت بهداشت در راستای حفظ شأن و کرامت آنها و برای جلب و افزایش انگیزه و عمل به خواسته‌ها نیازمند دریافت راهبردهای پیشنهادی است.
- در برنامه پزشک خانواده هم به بیمار به عنوان ولی نعمت و هم برای هدایت منابع توجه کافی می‌شود.
  - در تصمیم‌گیریها محدودیت منابع دغدغه وزارت بهداشت است، گسترش امکانات و استفاده مطلوب از منابع محدود هر دو وظیفه اصلی ما می‌باشند.
۵. سطح‌بندی خدمات و تحقق آن موضوع بسیار با اهمیت است و حفظ و توسعه آن، توجه و دقت زیادی را می‌طلبد.
۶. با توجه به شرایط موجود، توصیه می‌شود در وزارت بهداشت کارها بتدریج و آرام و با پرهیز از شتابزدگی انجام شود.
۷. نیازهای دارویی کشور باید با ارزش مرجع تأمین شود مگر با تشخیص وزارت بهداشت و تخصیص ارزش مرجع فقط برای اقلام ضروری اختصاص یابد. تأمین داروهای اساسی و واکسن‌ها مورد تأکید قرار گیرد.
۸. لیست دارویی در کشور تهیه شود و پزشکان از لیست تبعیت کنند.
۹. قیمت دارو با بررسی دقیق کارشناسی و بطور منطقی افزایش یابد.
۱۰. وزارت بهداشت، فرهنگستان و مجلس راهکارهای برون رفت از مشکل دارو از جمله تجویز غیرمنطقی و نارضایتی از قیمت دارو را بررسی نمایند.
۱۱. ساخت و کیفیت مطلوب واکسن‌ها مورد توجه قرار گیرد.
۱۲. اجرای قوانین مصوب موجود، نظارت و برخورد با متخلفان از تکالیف مهم وزارت بهداشت است.
۱۳. فرهنگستان با نگاه کلان نظام سلامت را زیر نظر داشته باشد.
۱۴. کارهای سلامت بیشتر در فهم و اراده سازمانهای دیگر است و گاهی وزارت بهداشت نمی‌تواند به برخی موارد ورود کند. فرهنگستان به لحاظ جایگاه فاخر فرهنگی در همه زمینه‌ها و سطوح مربوط به سلامت به ویژه موارد مورد نیاز به فرهنگ‌سازی نقش اساسی خود را ایفا نماید.
۱۵. در تحقق برنامه‌ها و اهداف سلامت بدنه کارشناسی بسیار مهم است. مهم‌ترین زیرساختی که باید مورد توجه قرار گیرد بدنه وزارت بهداشت است. افراد نخبه باید جذب وزارت بهداشت و حفظ شوند.
۱۶. محل و محور وحدت، برنامه و قانون است، قانون مصوب را همه موظف هستند عمل کنند. قانون را باید مجری عمل کند که نمی‌کند. اگر امری قانون شد همه باید تابع باشند.
۱۷. باید برای پزشک خانواده و کیفی کردن خدمات سرمایه‌گذاری شود و ستاد در خدمت صف باشد.
۱۸. قیمت خدمات ارائه شده، موضوع مالی دریافت و پرداخت در آموزش از موضوعات مهم است که باید به آنها پرداخته شود.

۱۹. وجود شوراهای متعدد و وضع فعلی مورد نیازمند بازنگری و اصلاح است.
۲۰. رفتارهای آینده در همه ابعاد و امور مربوط به آموزش، پژوهش و ارائه خدمات سلامت باید به درستی پیش‌بینی شود.
۲۱. در حال حاضر WHO بازگشت به PHC را پیشنهاد می‌کند، لذا PHC را با رویکرد Health Promotion احیا کنید.
۲۲. اگر تعهد بالایی نسبت به PHC و پزشک خانواده و طب عمومی وجود دارد، در این صورت باید از افراد توانمند موجود کمک گرفته شود.
۲۳. از فرهنگستان خواسته می‌شود در امر سیاست‌گذاری به وزارت بهداشت کمک کند.
۲۴. به آموزش بهداشت، تغذیه و بهداشت روان صدمه زیادی وارد شده در حالیکه در تأمین، حفظ و سلامت آحاد مردم و جامعه نقش اساسی دارند. توجه بیشتر به این امور ضرورت دارد.